МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

УКРАЇНА У СВІТОВИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: КУЛЬТУРА, ЕКОНОМІКА, СУСПІЛЬСТВО»

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

27–28 березня 2025 року

Тези доповідей

Частина 3

КИЇВ – 2025

УДК 33+316.7](477)
Е 457

Друкується за рішенням Вченої ради
Київського університету культури
(протокол № 8 від 27 березня 2025 р.)

Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей VII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 27–28 березня, 2025 р. / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2025, Част. 3. 338 с.

Збірник містить наукові тези Міжнародної науково-практичної конференції «Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство», яка відбулася 27–28 березня 2025 р. Співорганізатори: Інститут модернізації змісту освіти, Україна; Батумський державний університет мистецтв, Грузія; Вища школа менеджменту у Варшаві, Польща. Матеріали охоплюють певні підсумки наукових досліджень провідних учених України та інших країн – учасниць конференції, а також доробки докторантів, аспірантів, магістрантів і будуть цікавими та корисними для широкої наукової громадськості, фахівців економічної та соціокультурної сфери, викладачів, аспірантів, студентів.

Матеріали подано в авторській редакції
© Київський університет культури, 2025
© Автори тез, 2025

ЗМІСТ

Секція 7

ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПІДПРИЄМСТВО, РЕГІОН, КРАЇНА

Ishchuk Lesia, ***Sokol Khrystyna***	**FINANCIAL SECURITY IN WAR CONDITIONS: PROBLEMS AND PROPOSALS**	**15**
Nikolaieva A. M.	**SPECIFICS AND PROBLEMS OF CASH MANAGEMENT IN THE CONSTRUCTION BUSINESS**	**17**
Батченко Л. В., ***Бондар С. І.***	**ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД**	**20**
Батченко Л. В., ***Квітка Ю. В.***	**ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ ТА ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ**	**22**
Батченко Л. В., ***Писарєв Д. Ю.***	**СТРАТЕГІЧНІ МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ПОСЛУГ**	**26**
Батченко Л. В., ***Спода С. О.***	**РОЗРОБКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГУВАННЯ**	**29**
Батченко Л. В., ***Холод С. В.***	**МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ**	**31**
Ворошилова Г. О., ***Карпенко Б.***	**КОМУНІКАЦІЙНИЙ МЕДІАПРОСТІР ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА**	**35**
Ворошилова Г. О., ***Михальков К. С.***	**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ**	**38**

Стаднійчук Р.	**ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНУ СТАБІЛЬНІСТЬ: ВИКЛИКИ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**	**133**
Страшинська Л. В.	**ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ПИВА**	**135**
Суровцева І. Ю., Дженчако А. О.	**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ**	**138**
Тарасенко О. Ю., Щусь В. Ф.	**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ**	**140**
Хрущ С. С.,. Дяченко А. В.	**ТУРИЗМ, НЕРУХОМІСТЬ І СТАЛИЙ РОЗВИТОК: РОЛЬ БАТУМІ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГРУЗІЇ**	**142**
Чвертко Л. А., Вінницька О. А.	**СОЦІАЛЬНІ ПІДПРИЄМНИЦЬКІ ІНІЦІАТИВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ**	**146**
Чередниченко В. А.	**ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ БІЗНЕСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**	**148**
Чернишенко О. І.	**ПОЗАМОВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ**	**151**
Чиж Н. М.	**ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ**	**155**

***Чвертко Л. А.**, канд. екон. наук, доцент,*
доцент кафедри фінансів, обліку
та економічної безпеки;
***Вінницька О. А.**, канд. екон. наук, доцент,*
доцент кафедри фінансів, обліку
та економічної безпеки,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна

СОЦІАЛЬНІ ПІДПРИЄМНИЦЬКІ ІНІЦІАТИВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ

У сучасному світі сталий розвиток є пріоритетом, а соціальне підприємництво – ефективним інструментом для розв'язання нагальних соціальних проблем і створення більш справедливого та сталого майбутнього.

Соціальні підприємницькі ініціативи часто виявляються більш гнучкими та адаптивними до змінних соціальних умов, ніж державні структури, що дозволяє їм оперативно реагувати на нові виклики. Завдяки здатності створювати нові робочі місця, сприяти професійній інтеграції вразливих груп населення та залучати значні фінансові ресурси, такі ініціативи є високоефективними та конкурентоспроможними порівняно з традиційними економічними моделями. Вони не лише забезпечують соціальну підтримку та зменшують нерівність, а й сприяють сталому розвитку суспільства, гармонізуючи економічні, соціальні та екологічні аспекти розвитку. Це підтверджується дослідженнями, які демонструють ефективність соціального підприємництва як інструменту для досягнення Цілей сталого розвитку [1].

Соціальне підприємництво є невіддільною частиною соціальної економіки, яка орієнтована на створення економічної моделі, що поєднує соціальну відповідальність з економічною життєздатністю. Поняття «соціальної економіки» виникло в 19 столітті на тлі значних економічних та соціальних трансформацій, коли у відповідь на зростаючу нерівність та соціальні проблеми люди об'єднувалися в кооперативи та товариства взаємодопомоги. Метою цих організацій було створення більш справедливої економічної системи, заснованої на принципах колективної власності та управління, а їх члени прагнули забезпечити рівний доступ до ресурсів, таких як виробництво, споживання, кредити та охорона здоров'я, шляхом спільного прийняття рішень. [2]

Досліджуючи феномен соціального підприємництва, науковці підкреслюють його відмінність від традиційного бізнесу завдяки соціальній місії. Як зазначає Дж. Дефурні (J. Defourny), в Європі спостерігається зростання «нового підприємницького духу», спрямованого на вирішення соціальних проблем. Соціальне підприємство, за його визначенням, – це бізнес, який реінвестує прибуток у реалізацію своїх соціальних цілей або в підтримку громади, а не прагне максимізувати прибуток для власників [3].

Передумовами виникнення таких підприємств стали: наявність соціальних проблем, на які немає адекватного реагування; формування критичної маси громадян, чутливих до цих проблем; існування організаційно-правових форм, що відповідають специфіці соціальних підприємств; здатність соціальних підприємств забезпечити себе надійною організацією підтримки та представництва; функціонування децентралізованої системи управління та оподаткування [4].

Війна в Україні різко збільшила кількість людей, які потребують соціальної допомоги. Серед них вимушені переселенці, люди з інвалідністю, сім'ї, які втратили годувальника, люди, які втратили житло, роботу та можливість самостійно задовольняти свої базові потреби. Окремою вразливою категорією є учасники бойових дій, ветерани російсько-української війни та військовослужбовці, звільнені з військової служби. Для їхньої соціалізації та подолання нерівності необхідні системні дії з працевлаштування, професійної адаптації, підтримки в започаткуванні власної справи, а також реалізація комплексної проактивної політики соціально-економічної інклюзії [5].

Наразі Україна надає великого значення заходам щодо розв'язання проблем зайнятості та підтримки підприємницьких ініціатив на регіональному рівні, особливо в громадах, які стали притулком для внутрішньо переміщених осіб [6]. Водночас цих заходів недостатньо для забезпечення довгострокових рішень, спрямованих на соціальну інтеграцію та економічну самодостатність усіх вразливих верств населення. Одним із найбільш ефективних інструментів у цьому контексті є розвиток соціального підприємництва, яке здатне запропонувати альтернативні підходи для ефективного вирішення актуальних соціально-економічних викликів сучасності. Оскільки діяльність соціальних підприємств ґрунтується на принципах, де пріоритет у розподілі доходів надається праці, а не капіталу, а ключовими орієнтирами є загальнолюдські цінності та інтереси особистості.

Розвиток соціального підприємництва в Україні потребує комплексного підходу, що передбачає активну участь держави, громадянського суспільства та бізнесу. Ключовими аспектами пожвавлення цього сектору є створення сприятливого правового поля, яке стимулюватиме соціальні ініціативи, та запровадження ефективних економічних механізмів залучення інвестицій у соціально значущі проекти [7]. Не менш важливим є формування розвиненої екосистеми, що включає інфраструктуру підтримки соціальних підприємств, доступ до фінансових та інформаційних ресурсів, поширення культури соціального інвестування. Такий підхід сприятиме зміцненню соціальної стабільності, економічному зростанню та сталому розвитку суспільства.

Отже, соціальне підприємництво є ефективним інструментом подолання соціальної нерівності, зменшення залежності від зовнішньої допомоги та формування засад сталого розвитку українського суспільства в умовах сучасних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Rahdari A., Sepasi S., Moradi M. Achieving sustainability through Schumpeterian social entrepreneurship: The role of social enterprises. *Journal of*

Cleaner Production. 2016. Vol. 137. Pp. 347-360. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.06.159

2. Social economy. *EMES International Research Network.* URL: https://emes.net/focus-areas/ (дата звернення 28.01.2025)

3. Defourny J. From third sector to social enterprise. The Emergence of Social Enterprise / C. Borzaga, J. Defourny eds. London and New York, Routledge, 2001. Pp. 1-18. URL: https://emes.net/content/uploads/publications/From_third_sector_to_social_entr._4.7.00.pdf (дата звернення 28.01.2025)

1. Borzaga C., Fazzi L., Galera G. Social enterprise as a bottom-up dynamic: part 1. The reaction of civil society to unmet social needs in Italy, Sweden and Japan. *International Review of Sociology*. 2016. Vol. 26. № 1. Pp. 1–18. DOI: https://doi.org/10.1080/03906701.2016.1148332 (дата звернення 28.01.2025)

4. Чвертко Л. А., Бондарєва К. І., Кроватко Д. О. Напрями сприяння економічному включенню вимушено переміщених осіб в Україні. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 1-2 березня 2024 р.). Вінниця: ВНТУ, 2024. С. 67-69. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/16795 (дата звернення 28.01.2025)

5. Чвертко Л. А., Вінницька О. А. Інструменти забезпечення соціальної та економічної інклюзії вимушених переселенців в умовах російської агресії проти України. *Економічні горизонти*. 2023. №3(25). С. 23–35. DOI: https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(25).2023.286595 (дата звернення 28.01.2025)

6. Екосистема соціального підприємництва в Україні: виклики та можливості / ПАКТ. Київ (Україна) – Вашингтон (США), 2018. 38 с. URL: https://pactukraine.org.ua/sites/default/files/2018-06/APEA_REPORT_ukr.pdf (дата звернення 28.01.2025)

Чередниченко В. А*., канд. екон. наук, доцент,*
доцент кафедри інтегрованих
технологій управління,
НУ «Одеська політехніка»,
м. Одеса, Україна

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ БІЗНЕСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток сучасного конкурентного середовища відзначається численними викликами та можливостями, що виникають через швидкий технологічний прогрес, глобалізацію та зміну соціальних та економічних умов. Успішними стають ті компанії, які здатні адаптуватися до цих змін, впроваджуючи інновації, фокусуючись на сталому розвитку і збереженні конкурентних переваг у динамічному середовищі. При цьому цифрові інструменти стають не лише